RECENT DISSERTATIONS

MIKAELA HERMANS, 2016

Från förståelse till agerande. Niondeklassares och geografilärares syn på klimatförändringen och undervisningen om klimatförändringen.

Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier, Åbo Akademi, Vasa, Finland

Sammanfattning

Både forskare och politiker har ställt krav på att undervisningen om klimatförändringen måste utvecklas, som ett led i åtgärderna mot den av människan förorsakade klimatförändringen. Som följd av dessa krav behövs forskning som fokuserar på elevers och lärares perspektiv. Niondeklassare och geografilärare utgör nyckelgrupper i sammanhanget, och därför är deras perspektiv av särskilt intresse. Syftet med avhandlingen är att öka förståelsen av hur niondeklassare och geografilärare i årskurs 7–9 ser på klimatförändringen och undervisningen om klimatförändringen. Forskningsdesignen är av typen konvergent parallell och inbäddad mixed methods-design. Data samlades in med elevenkäter ($N = 549$) och lärarintervjuer ($N = 13$). Kvantitativa data analyserades med deskriptiva och inferentiella analyser, medan kvalitativa data analyserades med innehållsanalys.

Resultaten visar, på basis av geografilärarnas och niondeklassarnas syn, att undervisningen om klimatförändringen i finlandssvenska skolor inte hjälper eleverna att agera för att minska den egna eller andras klimatpåverkan, utan att undervisningen främst är inriktad på att öka elevernas naturvetenskapligt förankrade förståelse av klimatförändringen. Avvikelse från det vetenskapliga perspektivet på bakgrunden till och följderna av klimatförändringen var framträdande bland niondeklassarna, men förekom också bland geografilärarna. Egocentriskt tänkande i förhållande till klimatförändringens följder var vanligt i båda grupperna. Niondeklassarna och geografilärarna hade negativa känslomässiga attityder och känslor inför klimatförändringens följder, och geografilärarna använde sig företrädesvis av känslofokuserade strategier för att handskas med känslorna. Trots att niondeklassarna och geografilärarna hade en positiv syn på åtgärder mot klimatförändringen värderade de sin egen handlingsvillighet som begränsad eller vidtog bara elementära åtgärder för att begränsa den egna klimatpåverkan. Intresse för miljöfrågor, syn på relevansen av åtgärder och syn på undervisningens utformning och innehåll konstaterades vara viktiga prediktorer för niondeklassarnas handlingsvillighet. Undervisningens nyckelroll och skolans ansvar i sammanhanget stod dessvärre inte klara för geografilärarna. Geografilärarnas personliga prioriteringar och synsätt i förhållande till klimatförändringen återgavs i synen på undervisningen.

I avhandlingen påvisas behovet av en övergång till holistisk, handlingsorienterad undervisning, som leder till nya synsätt och beteendemönster samt förmåga att handla på ett ansvarsfullt sätt. Utgående från avhandlingens resultat och med stöd av den teoretiska referensramen beskrivs riktlinjer för lärarutbildning, lärarfortbildning och skolans undervisning om klimatförändringen.

Språk: Svenska, med sammanfattning på engelska

ISBN: 978-952-12-3452-1

Kontakt: mikaela.hermans@abo.fi

För nedladdning: www.doria.fi/bitstream/handle/10024/125697/hermans_mikaela.pdf?sequence=2